

Kunstige reirhyller for krykkje

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

Krykkjene er kjent for å bygge reir på bygninger, ofte over/under vinduer og på alle typer utstikkere på husvegger. I Fugleturismeprosjektet har vi et mål om å utvikle krykkjekolonier på gamle og nye bygninger der dette kan egne seg. I tillegg er det aktuelt å anlegge kolonier på bygninger hvor det kan være et faglig grunnlag for en slik tilrettelegging, for eksempel i tilknytning til museer langs kysten. I Vardø hekker krykkjene på Pomormuseets vegger, et yndet fotomotiv for turistene. Gamvik museum vurderer å kle en vegg med krykkjebrett. I Kongsfjord har en nyrestaurert bygning fått et 30-talls krykkjebrett montert. Her hekker krykkjene allerede på vannbrett over vinduer på et fiskebruk noen hundre meter unna. Dette faktaarket beskriver hvordan slike tiltak kan gjennomføres i praksis.

Krykkja er ei livat lita måke som hekker i kolonier i fuglefjell, gjerne store kolonier der dette er mulig. Vi finner krykkja langs hele kysten av Finnmark. De mest kjente fuglefjellene med krykkje er Ekkerøy, Hornøya, Syltefjordstauran, Kongsøyene, Sværholtklubben og Gjesværestauran. De norske sjøfuglene sliter for tiden. Det blir stadig færre av dem, slik også for krykkja.

Oppunder land holder krykkja seg mest i hekketida. Utenom hekketida finner du krykkja i hele Nord-Atlanteren. Som måker flest finner den maten på eller like under havoverflaten. Når arten er i tilbakegang, er sviktende mattilgang ofte en av forklaringene. For tiden tar havørn også mye krykkje (både unger og voksne) i fuglefjellet, en faktor av nyere dato.

Bygging av reirhyller

Montering av krykkjebrett bør skje før krykkjene begynner å trekke mot koloniene, senest i løpet av februar. Vi har tro på at når krykkjene etablerer seg i kunstige kolonier som ligger inne i havner og nært folk, vil dette holde en predator som havørn borte. Ravn og kråke vil også være mer forsiktede med å røve egg og unger nært folk.

Krykkjebrettet er laget for å gi plass til ett reir. Dette gjør det enkelt for krykkja å forsvare reiret. Vi

anbefaler ikke å sette opp lange planker hvor mange krykkjer kan bygge reir sammen, dette fordi ravn eller kråke lettere kan spasere fra reir til reir og ta egg og unger. Med bare ett og ett reir på hver sitt brett, må plynderne komme flyvende, og da er det lettere å forvare reiret for den mindre krykkja.

Krykkje hekker oftest på smale hyller i fjellvegger, men kan også ta i bruk bygninger. Her kan reiret plasseres over eller under vinduer eller på andre framspring. Ved å sette opp kunstige reirhyller, kan de også ta i bruk slike.

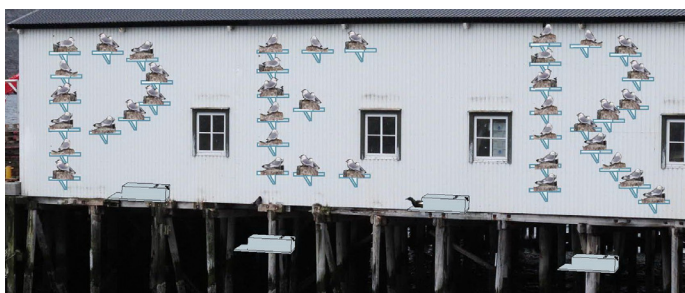

Av erfaring vet vi at turister lar seg begeistre av krykkjer som hekker på husvegger. Brodkorbhuset, som er en del av Pomormuseet, er et godt eksempel på dette. Turister og andre besøkende stopper opp og tar masse bilder av krykkjene som sitter på hyllene på husveggen. Kunstige fuglefell med krykkje gjør at folk stopper opp for å se, nettopp det man ønsker å oppnå. Det gir en mulighet til å informere og muligens få den besøkende til å bruke mer tid nettopp her.

Om noen våger å ta utfordringen, hadde det vært interessant om noen hadde designet en krykkjekoloni som et navn eller en logo (se bilde under).

Faktaarket er laget av Bjørn Frantzen

Alle foto: © Bjørn Frantzen

Reirplassene kan plasseres i mønstre som for eksempel kan vise et ord. I dette tilfelle er reirene plassert slik at de danner ordet "PER". Tar noen utfordringen?

Noen få krykkjer hekker på denne gamle bygningen som ligger for seg selv i Båtsfjord. Denne bygningen burde gjøres om til et stort fuglefell!

Reirplasser plassert i åpninger i husvegg

Ny kunstig krykkjekoloni i Kongsfjord som ble satt opp i 2012

Krykkje hekker på utelampe

Noen krykkjer har svart på vingene og i nakken. Disse fuglene kalles noen steder i Finnmark for «Spitsbergkrykkje». Dette er unge krykkjer. Når de blir to år gamle har de en sammenhengende lys grå vinge.

Krykkjene hekker på forlatte hus i Vardø

To krykkjepar med unger på en reirhylle på Brodkorbhuset (Vardø)